

ĪSUMĀ

Haiti. Naktī uz trešdienu savās mājās noslepkavots valsts prezidents Žovenels Moizs, paziņojis premjera pienākumu izpildītājs Klods Žozefs. Moiza privātajā rezidencē iebrukusi neidentificētu cilvēku grupa un viņu nošāvuši, pavēstīja Žozefs. Pirmā lēdija tikusi ievainota un ir hospitalizēta. Pēc Žozefa teiktā, prezidentu nogalinājuši ārzemnieki, kas runājuši angļu un spāņu valodā.

Latvija. Vadībā nolemts ziedot 165 600 "AstraZeneca" vakcīnas pret Covid-19 devu Gruzijai, Moldovai, Melnkalnei, Kenijai un Albānijai, informē ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs. "Mēs varam uzvarēt cīņā ar pandēmiju, pilnībā solidarizējoties," tviterī izteicies Rinkēvičs. Valdība lēmumu par konkrēto vakcīnu dāvinājumu pieņēma, tuvojoties to derīguma termiņa beigām, paralēli sabiedrībā zūd pieprasījumam pēc konkrētā ražotāja produkta. Tuvākajās nedēļās Latvijā plānotas lielas visu vakcīnu piegādes.

Latvija. Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas deputāti šodien atzina, ka parlamentārietis Aldis Gobzems pārkāpis četrus deputāta ētikas kodeksa punktus, tāpēc viņam piešķirts smagākais soda veids – izslēgšana uz vienu Saeimas sēdi. Pirmdien komisija lēma ierosināt ētikas kodeksa pārkāpuma lietu pret Gobzemu par viņa izteikumiem sociālajos tīklos, nevakcinētos faktiski salīdzinot ar ebreju genocīda upuriem un aicinot viņus piespraut dzeltenu sešstaru zvaigzni, ko Otrā pasaules kara laikā nacistiskās Vācijas režīms kā atpazīšanas zīmi lika valkāt ebrejiem.

ŠAJĀ DIENĀ

8. jūlijā

1497. Portugāļu jūrasbraucējs Vasko da Gama, meklējot jaunu ceļu uz Indiju, no Lisabonas sāka savu ceļojumu apkārt pasaulei.

1798. Iznāca pirmais biznesa žurnāla "The Wall Street Journal" numurs.

1924. No deviņu mēnešu ilga ieslodzījuma tika izlaists Ādolfs Hitlers, kuru notiesāja par tā dēvēto "alus puču".

1967. Mirusi britu aktrise Vivjēna Lī, kura ieguva pasaules slavu pēc lomas klasiskajā Holivudas filmā "Vējiem līdzi".

1997. Trīs bijušās Varšavas līguma valstis – Čehiju, Poliju un Ungāriju – uzaicināja iestāties NATO.

No vērotāja līdz aktīvam dalībniekam

Valsts prezidents Egils Levits savas darbības divos gados ir gājis ceļu no vairāk vai mazāk distancēta vērotāja un konsultanta līdz aktīvam dalībniekam politikā, aģentūrai LETA sacīja Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes asociētais profesors Ojārs Skudra.

Viņš uzsvēra, ka par to liecina Levita iesaiste Covid-19 krīzes risināšanā gan pērnā gada beigās, gan šī gada sākumā, kā arī iesaistīšanās laikā, kad norisinājās pārmaiņas valdībā. Skudra

pauda viedokli, ka Levits gana veiksmīgi ir iekļāvis Latvijas ārpolitikas tēla veidošanā, piedaloties ārvalstu vizītēs, tai skaitā šogad NATO samitā Briselē.

Šodien aprit divi gadi kopš Levita stāšanās amatā. Vakar prezidenta kanceleja publikotajā kopsavilkumā uzsvēra, ka Levits kopš stāšanās Valsts prezidenta amatā 2019. gada 8. jūlijā ir īstenojis savu darbību virknē pamatvirzienu un likumdošanas jomā pērn aktīvi izmantojis Satversmē paredzētās tiesības. Levits nācis klajā

ar likumu vides iniciatīvām, piemēram, "Latviešu vēsturisko zemju likumu", grozījumiem likumā "Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām", nosakot 17. martu par Nacionālās pretošanās kustības piemiņas dienu un 15. oktobri par Valsts valodas dienu. Valsts prezidents Saeimu rosināja pieņemt likumu par samazināto pievienotās vērtības nodokli preses izdevumiem un grāmatniecībai, šī likuma ierosinājums tiek izskatīts Saeimā. Tāpat Levits ierosinājis Saeimai izstrādāt un pieņemt likumu par

valsts atbalstu komerciālajiem plašsaziņas līdzekļiem. Saeima pērn arī atbalstīja Levita iniciatīvu veikt grozījumus "Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā", paredzot mazināt Krievijas telekanālu skaitu televīzijas pakā, piedāvājot plašākas kanālu izvēles iespējas Eiropas Savienības oficiālajās valodās proporcijā 80% pret 20%. Pārskatā izcelta arī Levita aktīva iesaiste likumu uzlabošanā, tiekoties ar Saeimas komisijām, komisiju vai frakciju vadītājiem starp likumu lasījumiem parlamentā.▶

Baltkrievijas režīms turpina pašizolēties

Minska likusi Lietuvai līdz minimumam samazināt diplomātisko personālu Baltkrievijā, šādi reaģējot uz Baltkrievijas opozīcijas līderes Svjatlanas Cihanouskas biroja akreditēšanu Lietuvas Ārlietu ministrijā. Par to informēta Lietuvas pilnvarotā lietvede Baltkrievijā Asta Andijauskiene, kas otrdien izsaukta uz Lietuvas ĀM.

"Šķietami oficiāla statusa piešķiršana nelegitīmām struktūrām tā arī paliks iluzors mēģinājums izveidot paralēlo realitāti," teikts Baltkrievijas ĀM izplatītajā paziņojumā. Lietuvas ārlietu ministra vietnieks Mants Adomēns Lietuvas sabiedriskajai televīzijai sacīja, ka pēc samazināšanas Baltkrievijā strādās tikai viens Lietuvas diplomāts, kurš nodarbosies ar konsulārajiem jautājumiem. Tas faktiski nozīmē vēstniecības slēgšanu, piebilda Adomēns. Lietuvas ĀM gatavo

atbildes pasākumus, sacīja Lietuvas ārlietu ministra Gabriēļus Landsberga preses sekretāre Vītute Šmaižīte-Kuļešiene. Lietuvas prezidents Gitans Nausēda sacīja, ka Baltkrievijas režīms turpina pašizolēties un rūpējas tikai par savu izdzīvošanu.

Tikmēr Latvijas Ģenerālprokuratūra atteikusī Baltkrievijai izdot baltkrievu opozīcijas politiķi Valēriju Cepkalo. Prokuratūras preses pārstāve Una Rēķe aģentūrai LETA teica, ka šāds lēmums pieņemts 28. jūnijā. Par atteikuma iemesliem plašākus komentārus prokuratūra patlaban nesniedza. Savukārt ASV Transporta ministrija vakar aizliegusi pārdot biļetes pasažieru avioreisiem uz Baltkrieviju, tostarp tiem, kas tiek veikti ar pārsēšanos. Izņēmumi šajos noteikumos būs iespējami humānu apsvērumu dēļ, kā arī tad, ja tie saistīti ar ASV nacionālajām interesēm un drošību.▶

Aizturēts Igaunijas konsuls Sanktpēterburgā

Krievijas Federālais drošības dienests paziņoja, ka aizturējis Igaunijas konsulu Sanktpēterburgā Martu Leti, kurš no Krievijas pilsoņa mēģinājis iegūt slepena rakstura informāciju. Igaunijas Ārlietu ministrija Letes aizturēšanu nodēvējusi par provokāciju. "Martu Leti aizturēja pēc darba tikšanās Sanktpēterburgas Valsts politehniskajā institūtā. Viņu aizturēja uz pusotru stundu," pavēstīja Igaunijas Ārlietu ministrijas preses pārstāve Āri Lemmika. "FDD pastrādātais ir iestudējums, apsūdzības ir nepamatotas. Tas ir vēl viens piemērs tam, ka Krievija nav ieinteresēta draudzīgās attiecībās ar kaimiņvalstīm," norādīja Lemmika. Igaunijas parlamenta Ārlietu komisijas priekšsēdētājs Marko Mihkelsons konsula aizturēšanu nodēvēja par tīšu provokāciju. "Fakts, ka viņi to padarīja publisku šādā veidā, parāda, ka viņi

apzināti vēlas, lai šādas ziņas saņemtu medijus, un var sagaidīt, ka tam sekos mūsu diplomāta izraidīšana," sacīja Mihkelsons. Ja Lete tiks izraidīts no Krievijas, Igaunijai atbildot ir jāspēr līdzīgs solis, viņš norādīja. "Mērķis droši vien ir izjaukt un ierobežot ne tikai Igaunijas, bet Eiropas Savienības diplomātu darbību vispār. Manuprāt, mūsu amatpersonām tas būtu jāapsver, ja diplomāts tiks izraidīts," pavēstīja Mihkelsons. FDD Sabiedrisko attiecību centrs pavēstīja, ka, FDD darbinieki aizturējuši Leti Sanktpēterburgā, "saņemot no Krievijas pilsoņa slēgta rakstura informāciju". "Šāda darbība nav savienojama ar diplomātiskā darbinieka statusu, un tai ir acīmredzams naidīgs raksturs pret Krievijas Federāciju. Pret ārvalstu diplomātu tiks piemēroti pasākumi atbilstoši starptautisko tiesību normām," paziņoja FDD.▶

Atliek "AirBaltic" jautājumu

Ministru kabinets otrdien atlika jautājumu par Latvijas nacionālās lidsabiedrības "AirBaltic" pamatkapitāla palielināšanu. Jautājums bija iekļauts valdības sēdes darba kārtībā, tomēr lēmuma projektam noteikts ierobežots pieejamības statuss, tādēļ informācija par iespējamo palielinājuma apmēru pašlaik nav zināma. Ministru prezidents Krišjānis Kariņš pēc valdības sēdes mediju pārstāvjiem neatklāja iemeslus, kāpēc minētais jautājums otrdien tika atlikts. "Valdībai ir savas procedūras. Tiklīdz būs kāds lēmums, tas kļūs zināms," sacīja Kariņš. Kompānijas publiskotajā pagājušā gada finanšu pārskatā teikts, ka "AirBaltic" Covid-19 pandēmijas ietekmes dēļ šogad no valsts potenciāli varētu lūgt papildu finansējumu 50–100 miljonu eiro apmērā.▶

FOTOFAKTS

Izrāde

Krāšņu dabas izrādi sarīkojis Etnas vulkāns Itālijā. Pēdējo nedēļu laikā tas izvirdis vairākkārt, bet reti ziņots par postījumiem vai cietušajiem.

FOTO – "AP PHOTO"/LETA